

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi in cenjeni gostje!

Dnevi in meseci hitro minevajo. Še dobro se nismo zavedali, že je leto naokoli. Dan gradbinca obeležimo vsako leto v začetku junija s slavnostno sejo in podelitvijo priznanj zaslužnim članom sindikata. In se množično udeležimo letnih športnih iger.

Zgodovina sega daleč nazaj in naj vam obudim spomin:

Maja 1936 leta je bila ustanovljena podzveza Zveze gradbenih delavcev za Jugoslavijo. V tem letu so pripravili prvi osnutek Kolektivne Pogodbe, maja pa so delodajalci končno odbili predlog KP za stavbinske delavce. To je povzročilo veliko nezadovoljstvo in je strnilo sindikalne vrste, da so začeli priprave na stavko, ki se je začela 2. junija 1936 in je trajala **9 dni**. Bila je množična, dobro organizirana, z jasno postavljenimi cilji in se je zaključila s popolnim uspehom stavkajočih.

KP pogodba je bila podpisana **26. maja 1937** z veljavnostjo na dan **4. junij 1937**, kar je velik mejnik v organiziranem delovanju našega sindikata.

Torej častitljivi jubilej piše v teh dneh **71** leto.

Danes praznujemo. Mi tukaj prisotni. Potrebno pa se je spomniti vseh tistih, ki se jih ne vidi in ne sliši, a vendarle so. Njihove roke upravljajo z gradbenimi stroji, gradijo mostove, ceste, male in velike zgradbe. Delajo in delajo, vedno več in več. Delajo tudi medtem, ko mi tukaj slavimo. Kajti kratki, nemogoči roki projektov jih silijo v nemogoče delovne razmere. Zatorej se za trenutek spomnimo vseh tistih, ki sedaj delajo svoj dolg in naporen več kot 12 urni delavnik. Dan za dnem. Zavaljo tega, da bodo izpolnili visoko leteče cilje managerjev, ki bodo še bolj in bolj uspešni. Za kakšno ceno se velikokrat vprašamo, saj v žepe delavcev pade žal zelo malo, kljub temu da se dela veliko več. Se manj pa ostane ob vedno večji draginji.

Poslovanje družb slovenskega gradbeništva je v zadnjih letih, kar velja tudi za preteklo in prvi del letošnjega leta zelo dobro, lahko bi rekli tudi odlično. Podjetniški optimizem in pozitivna pričakovanja opogumljajo investitorje na področju stanovanjske gradnje, poslovnih objektov, državni nacionalni program izgradnje avtocest pa je glavni pospeševalec investicij na področju nizkih gradenj. Letošnje državnozborske volitve in predsedovanje evropski uniji tudi posredno pospešujejo državne investicije, saj se vsaka oblast rada prikupi volivcem tudi s konkretnimi pridobitvami.

Nekateri kazalniki vsekakor potrjujejo navedene trditve. Dodana vrednost slovenskega gradbeništva v preteklem letu izkazuje skoraj **19 %** rast, kar je daleč največ v slovenskem gospodarstvu, ki je skupaj imelo nekaj čez **6 %** rast. Slovensko gradbeništvo je v preteklem letu imelo tudi največjo rast med vsemi državami evropske unije. Vrednost izvedenih gradbenih del letošnjega januarja je bila skoraj **40%** večja kot januarja lani. Zelo se je povečal tudi delež gradbeništva v bruto domačem proizvodu iz **4,7%** v letu 2002 na preko **6%** v letu 2007. Dobički

gradbenih družb se skokovito povečujejo, največji skok je bil v letu 2006 ko je v primerjavi z letom 2005 porasel kar za **100%**, v letu 2007 pa je neto rast dobičkov pod 30%. Očitno tudi vodilni v družbah gradbeništva verjamejo v stabilno dolgoročno rast, saj so bili izvedeni tudi managerski odkupi. Zelo je prisotno prepletanje solastništva v posameznih družbah, ustanavljanje skupnih družb za izvedbo posameznih projektov, skupna vlaganja pri povezovanju na skupnem produktu ipd.

V SDGD Slovenije smo seveda s takšnimi rezultati zadovoljni, žal pa ugotavljamo, da se ti ne poznajo sorazmerno tudi v plačah zaposlenih na področju gradbeništva in z njim povezanimi dejavnostmi. **Celo več, opažamo da prihaja zaradi velikega povečanja obsega dela do kršenja zakonov in kolektivnih pogodb, predvsem na področju dolžine delovnega časa, prerazporejanja delovnega časa, odmorov, počitkov itd.**

V preteklih dveh letih opažamo zmanjšanje razkoraka plač, v preteklem letu je bila realna rast neto plač v gradbeništvu **4,2%**, kar pa je posledica tudi spremenjene dohodninske zakonodaje, saj je bruto plača realno narasla za **2,8%**, kar je nekaj več od slovenskega povprečja. **V SDGD Slovenije verjamemo da je to tudi rezultat dela v SDGD ter aktivnosti pri sklepanju kolektivnih pogodb in iz njih izhajajočih dogovorov.**

Gradbeništvo in z njim povezane dejavnosti ter IGM postaja v Sloveniji vse pomembnejša panoga tudi po številu zaposlenih. V letu 2007 se je število zaposlenih povečalo za preko **11%**, ta trend pa se nadaljuje tudi letos. V gradbeništvu je tako zaposlenih že blizu **85.000** ljudi, skupaj z IGM pa se približujemo številki **100.000** zaposlenih. Tako je tudi rast zaposlenosti že nekaj zadnjih let najmočnejša prav v gradbeništvu. Še vedno pa ugotavljamo, da za delo v gradbeništvu ni dovolj zanimanja med domačimi delavci zato je nujno zaposlovanje tuje delovne sile izven držav EU. **V SDGD smo prepričani da je pomanjkanje delavcev v gradbeništvu povezano tudi z nizko ceno dela, ki se kljub velikemu povpraševanju po delavcih ne povečuje primerljivo in v skladu z ekonomskimi zakonitostmi ponudbe in povpraševanja.**

Pri tujih delavcih pa že nekaj časa opažamo, da živijo v izredno težkih razmerah, brez osnovnih življenjskih pogojev, ki veljajo v civiliziranih družbah. Prepuščeni so izkoriščanju s strani svojih gospodarjev. Pričeli smo z aktivnostmi odkrivanja takšnih primerov in seznanjanja javnosti ter pritiskom na pristojne organe za sprejem ustrezne zakonodaje in predpisov, ki bi uredili to področje. **Za lepimi fasadami, ki jih pomagajo ustvarjati tudi tuji delavci se skrivajo zelo žalostne zgodbe, nevredne tudi države Slovenije kot članice in predsedujoče države EU.**

Glede na dosežene rezultate poslovanja v gradbeništvu vsekakor pričakujemo občuten dvig osnovnih plač na pogajanjih za plače na državnem nivoju. Argumenti so vsekakor na naši strani, v kolikor pa jih pogajalci na delodajalski strani ne bodo pripravljene upoštevati moramo biti pripravljene tudi na druge oblike sindikalnega pritiska kakršne so uporabili tudi naši kolegi pred **71-timi leti za dosego upravičenih zahtev.**

Med nami so naši letošnji nagrajenci, katerim iz srca čestitam. Za njihov dosedANJI trud, ki se je veliko krat prepletal tudi s slabo voljo, nemočjo in jezo. Verjamem, da ste se včasih tudi vprašali, kaj pa je meni tega treba bilo? Očitno je bilo! Zato dragi nagrajenci ste danes tukaj! Naj vam bo nagrada in delček današnjega druženja dobra popotnica za naprej!

Naj zaključim z besedami v razmislek:

Rada bi rekla le, da je prav, da za trenutek upočasnimo naš korak skozi življenje, ki ga prehitro živimo. In odlagamo sebi ljube stvari na jutri, **mogoče pa jutri nikoli ne pride...** Vse je minljivo. Je že tako, da se tega zavemo, ko nekaj izgubimo. Najtežja in največja izguba je, če na poti življenja, izgubimo **sami sebe!** Negujmo v sebi ljubezen, spoštovanje, sočutje, vzemimo si čas za druženje in za stvari, ki jih radi počnemo.

In bodimo ljudje.

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi in cenjeni gostje zahvaljujem se vam za vašo pozornost.

Vsem skupaj pa želim prijetne trenutke še naprej ob našem skupnem druženju!
Hvala.

Postojna, 6. junij 2008

Predsednica SDGD Slovenije
Tanja Šuligoj